

**කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් සිදු වූ මරණ සහතික නිකුත් කිරීම සහ වර්ගීකරණය (කේතනය) පිළිබඳ
ජාත්‍යන්තර මාර්ගෝපදේශනය**

වසංගත රෝග පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සංඛ්‍යාත්මක වර්ගීකරණය
මත පදනම් වී ඇත
(2020 අප්‍රේල් 16)

INTERNATIONAL GUIDELINES FOR CERTIFICATION AND CLASSIFICATION (CODING) OF COVID-19 AS CAUSE OF DEATH

Based on ICD
International Statistical Classification of Diseases
(16 April 2020)

මෙම සිංහල පරිවර්තනය අධ්‍යයන අවශ්‍යතා මත සිදු කරන ලද එකක් වන අතර ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ හෝ ශ්‍රී ලංකා රජයේ නිල පරිවර්තනයක් නොවන බව
කරුණාවෙන් සලකන්න

පටුන

1. ලේඛනයේ අරමුණ.....	1
2. කොවිඩ්-19 නිසා සිදුවන මරණ නිර්වචනය කිරීම.....	1
3. මරණයේ හේතුව COVID-19 නිසා සිදු වූ බවට සහතික නිකුත් කිරීමේ දී පිළිපැදිය යුතු උපදෙස්.....	1
A. මරණයට හේතුව නිකුත් කරන වෛද්‍ය සහතිකයේ කොවිඩ්-19 ලේඛනගත කිරීම.....	1
B. පාරිභාෂික වචන.....	2
C. සිදුවීම් දාමය.....	2
D. මරණයට හේතු වූ වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් (COMORBIDITIES).....	4
C. වෙනත් උදාහරණ.....	7
4. මරණය කොවිඩ්-19 නිසා සිදුවූ බවට වර්ගීකරණයේදී පිළිපැදිය යුතු උපදෙස්.....	11
A. ICD-10 ට අනුව කොවිඩ්-19 මරණ වර්ගීකරණය.....	11
B. සිදුවීම් දාමය.....	13
C. මරණයට හේතු වූ වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් (COMORBIDITIES).....	14
D. වෙනත් උදාහරණ.....	16
E. මරණ සහතික නිකුත් කිරීම පිළිබඳ දැක්වෙන ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ වෙනත් වෙබ් අඩවි.....	20
5. ඇමිණුම.....	20

1. මෙම ලේඛනයේ අරමුණ

කොවිඩ්-19 හා සම්බන්ධ මරණ වර්ගීකරණය සහ සහතිකකරණය පිළිබඳව මෙම ලේඛනය මගින් විස්තර කරනු ලැබේ. මෙහි මූලික ඉලක්කය COVID-19 නිසා සිදු වූ සියලු මරණ හඳුනාගැනීමයි.

සරලව විස්තර කෙරෙන කොටසේ මරණයට හේතුව දැක්වෙන වෛද්‍ය සහතිකය පුරවනු ලබන පුද්ගලයා වෙත නිකුත් කෙරෙන උපදෙස් අන්තර්ගතය. සහතික කරන්නන් වෙත ඉදිරිපත් කිරීමේ දී මෙම කොටස ඉවත් කළ යුතුය.

2. කොවිඩ්-19 නිසා සිදුවන මරණ නිර්වචනය කිරීම

2. යම් අයෙකු කොවිඩ්-19 ආසාදනයකට ලක් වූ හෝ කොවිඩ්-19 ආසාදනයකට ලක්වූ තවදුරටත් කෙටි කාලීනව පුද්ගලයෙකු නම් ද එම පුද්ගලයා සායනිකව ගැලපිය හැකි රෝග ලක්ෂණ සහිත රෝගයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මරණයට පත් ව ඇත්නම් ද එම පුද්ගලයාගේ මරණය කොවිඩ්-19 රෝගයට සම්බන්ධ කළ නොහැකි වෙනත් පැහැදිලි හේතුවක් නොමැති නම් ද රෝගී බව සහ මරණය අතර කාලය තුළ එම පුද්ගලයා කොවිඩ්-19 වලින් සම්පූර්ණ සුවය ලබා නොසිටියේ නම් ද පරීක්ෂණ කටයුතුවල අවශ්‍යතාව සඳහා එම පුද්ගලයාගේ මරණය කොවිඩ්-19 මරණයක් ලෙස නිර්වචනය කෙරේ.

කොවිඩ්-19 නිසා සිදු වූ මරණයක් වෙනත් රෝගවලට (උදා-පිළිකා) ආරෝපණය නොකළ යුතු අතර කොවිඩ්-19 නිසා උත්සන්න වන්නට ඇතැයි සැක කෙරෙන පූර්ව රෝගී තත්ත්වයන්ගෙන් ස්වාධීනව සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

3. මරණයේ හේතුව කොවිඩ්-19 නිසා සිදු වූ බවට සහතික නිකුත් කිරීමේ දී පිළිපැදිය යුතු උපදෙස්

කොවිඩ්-19 සැලකිල්ලට ගැනීමේදී එමගින් සිදුවන මරණ ලේඛනගත කිරීම සහ වාර්තා කිරීම ඒකාකාර ලෙස සිදු කිරීම වැදගත් වේ.

A. මරණයට හේතුව නිකුත් කරන වෛද්‍ය සහතිකයේ COVID-19 ලේඛනගත කිරීම

මරණයට හේතු වූ, මරණයට හේතු වූවා යැයි අනුමාන කෙරෙන හෝ දායක වූ රෝගය මරණයට හේතුව දක්වන වෛද්‍ය සහතිකය මත ලේඛනගත කිරීමේදී මරණයට පත් සියලු දෙනා සඳහා කොවිඩ් 19 ලෙස සඳහන් කළ යුතුය.

B. පාරිභාෂික වචන

කොවිඩ්-19 යනුවෙන් නිල වශයෙන් භාවිතයට ගනු ලබන වචනය සියලු මරණ සහතික සඳහා භාවිතා කළ යුතුය.

විවිධ වර්ගවල කොරෝනා වෛරස් වර්ග රැසක් පවතින බැවින් කොවිඩ්-19 ලෙස සඳහන් කළ යුතු ස්ථානයේ කොරෝනා වෛරස් යනුවෙන් භාවිතා නොකරන ලෙස නිර්දේශ කරනු ලැබේ. මෙය මරණ වර්ගීකරණයේදී සහ නිවැරදි ලෙස නිරීක්ෂණ කටයුතු කිරීමේ දී සිදුවිය හැකි අවිනිශ්චිතභාවයන් අවම කර ගැනීමට සහායක් වනු ඇත.

C. සිදුවීම් දාමය

මරණය කරා යොමු කිරීමට හේතු වූ සිදුවීම් දාමය සහතිකයේ 1 කොටස තුළ නිශ්චිත ලෙස දැක්වීම වැදගත් වේ. නිදසුනක් ලෙස නිව්මෝනියාව සහ මාරාන්තික ශ්වසන දුෂ්කරතා ඇතිකිරීමට කොවිඩ්-19 හේතුවන අවස්ථාවලදී නිව්මෝනියාව සහ ශ්වසන දුෂ්කරතා යන හේතු දෙකම කොවිඩ්-19 සමග පළමු කොටස තුළ ඇතුළත් කළ යුතුය. සහතික කරන්නන් විසින් අදාළ තත්ත්වය පිළිබඳව තමන්ගේ අවධේර්මය සහ වෛද්‍ය වාර්තා මෙන්ම විද්‍යාගාර පරීක්ෂණ මත ද පදනම්ව හැකිතාක් විස්තර ඇතුළත් කළ යුතුය.

මෙහි දැක්වෙන්නේ මරණයට බලපෑ හේතු සහතික කරන ජාත්‍යන්තර ආකෘති පත්‍රයයි. පහත නිදසුනේ කොවිඩ්-19 නිසා සිදු වූ මරණවලට බලපාන ලද සිදුවීම් දාමය 1 කොටස තුළ සහතික කරන ආකාරය දැක්වේ.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
<p>1 මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව රෝගීය තුළ වාර්තා කරන්න Report disease or condition directly leading to death on line a</p> <p>සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (දෙපළ වින්දන්නම්) Report chain of events in due to order (if applicable)</p> <p>මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම රෝගීය සඳහන් කරන්න State the underlying cause on the lowest used line</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Acute respiratory distress syndrome උග්‍ර ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය</p>	<p>2 days දින 2 යි</p>
		b	<p>Due to: Pneumonia නිව්මොනියා</p>	<p>10 days දින 10 යි</p>
		c	<p>Due to: COVID-19 (test positive) කොවිඩ්-19 (පරීක්ෂණයෙන් පොසිටිව් ප්‍රතිඵල ලැබී ඇත)</p>	<p>14 days දින 14 යි</p>
		d	<p>Due to:</p> <div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>Underlying cause of death මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව</p> </div>	
<p>2. මරණයට දායක වූ අනෙකුත් විශේෂ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය) Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)</p>				
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : නිරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident:: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

සටහන: මෙය නියමානුකූල පරිපාටියක් සහිතව නිවැරදිව පුරවන ලද සහතිකයක් පිළිබඳ නිදසුනකි. කරුණාකර මියගිය පුද්ගලයා තුළ කොවිඩ්-19 වලට හේතුවූ වෛරසය හඳුනාගත්තේද යන්න පිළිබඳව දැක්වීමට මතක තබාගන්න

D. මරණයට හේතු වූ වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් (COMORBIDITIES)

නිදන්ගත රෝගවලින් පෙළෙන්නන් හෝ කායික ආබාධ හේතුවෙන් දුර්වල වූ ප්‍රතිශක්තියක් සහිත සහිත පුද්ගලයන් කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් මරණයට පත්වීමේ වැඩි අවදානමක් පවතින බවට සාක්ෂි විශාල වශයෙන් ලැබෙමින් පවතී. නිදන්ගත රෝගී තත්ත්වයන් සමහර විට කිරීටක ධමනි රෝගය (හෘද රෝගයක්-Coronary artery disease), නිදන්ගත ශ්වසන අපහසුතා රෝග (chronic obstructive pulmonary disease), දියවැඩියාව හෝ ආබාධිත බව වැනි බෝ නොවන රෝගයක් විය හැකිය. මියගිය පුද්ගලයා මෙවැනි නිදන්ගත රෝගී තත්ත්වයකින් පෙළෙමින් සිටියේ නම් ඒවා මරණයට හේතු දක්වන වෛද්‍ය සහතිකයේ 2 කොටස තුළ වාර්තා කල යුතුය.

මෙහි දැක්වෙන්නේ මරණයට හේතු දක්වන වෛද්‍ය සහතිකයේ ජාත්‍යන්තර ආකෘති පත්‍රයයි. කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් සිදු වූ මරණයක් හා සම්බන්ධිත සිදුවීම් දාමය 1 කොටස තුළ වාර්තා කරන ආකාරය ද මරණයට බල පෑ වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් 2 කොටස තුළ වාර්තා කරන ආකාරය පිළිබඳ නිදසුන් මෙහි දැක්වේ.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a ඡේදය තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙළින් වාර්තා කරන්න (දොළ වන්නේනම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ඡේදයේ පදනම කරන්න</p>			<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p> <p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Acute respiratory distress syndrome උග්‍ර ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය</p>	<p>2 days දින 2 යි</p>
		b	<p>Due to: Pneumonia නිරිමොනියා</p>	<p>10 days දින 10 යි</p>
		c	<p>Due to: Suspected COVID-19 කොවිඩ්-19 ආසාදිත යැයි සැක කරයි</p>	<p>12 days දින 12 යි</p>
		d	<p>Due to:</p> <div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block; margin-top: 10px;"> <p style="text-align: center;">Underlying cause of death මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව</p> </div>	
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් විශේෂ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව දොළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>		<p>Coronary artery disease [5 years], Type 2 diabetes [14 Years], Chronic obstructive pulmonary disease [8 years] හෘදයාබාධය (වසර 5 යි) , දියවැඩියාව 2 දර්ශය(වසර 14 යි), නිදන්ගත ශ්වසන දුෂ්කරතා(වසර 8 යි)</p>		
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : තීරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

සටහන: මෙය නියමානුකූල පරිපාටියට අනුව නිවැරදිව පුරවන ලද සහතිකයකි. කොවිඩ්-19 මරණ වලට බලපෑ වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් තිබිය හැකිය. එම වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් 2 කොටස තුළ වාර්තා කර ඇත.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2

<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a ජෛලීය තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වන්නේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ජෛලීයේ සඳහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Acute respiratory distress syndrome උග්‍ර ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය</p>	<p>2 days දින 2 යි</p>
		b	<p>Due to: Pncumonia නිරිමොනියා</p>	<p>10 days දින 10 යි</p>
		c	<p>Due to: COVID-19 කොවිඩ්-19</p>	<p>10 days දින 10 යි</p>
		<p>d</p> <p>Due to:</p> <div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>Underlying cause of death මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව</p> </div>		
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් වෛෂික තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් මරණේ තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>		<p>Cerebral palsy [10 Years] මජ්ඣික්කය හා සම්බන්ධිත පක්ෂාසාත්‍යය (වසර 10 යි)</p>		
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : තීරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං-හානිය:	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

සටහන: මෙය නියමානුකූල පරිපාටියට අනුව නිවැරදිව පුරවන ලද සහතිකයකි. කොවිඩ්-19 මරණ වලට බලපෑ වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් තිබිය හැකිය. එම වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් 2 කොටස තුළ වාර්තා කර ඇත.

E- වෙනත් උදාහරණ OTHER EXAMPLES

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා ගොදුරු වූ සෘජුවම බලපාන ලද රෝගව</p> <p>a රෝගියා තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වන්නේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල හැ ප්‍රධාන රෝගව හඳුනා කරන සහලම් රෝගය සඳහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද රෝගව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට තදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Respiratory failure ශ්වසන දුෂ්කරතා</p>	<p>2 days දින 2 යි</p>
		b	<p>Due to: Pneumonia නිරිමොනියා</p>	<p>8 days දින 8 යි</p>
		c	<p>Due to: Pregnancy complicated by COVID-19 කොවිඩ්-19 රෝගවෙන් ගර්භණී තත්වය සංකීර්ණ</p>	<p>12 days දින 12 යි</p>
d	<p>Due to:</p>	<div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>Underlying cause of death මරණයට බල හැ ප්‍රධාන රෝගව</p> </div>		
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් වැදගත් තත්වයන් (තත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>				
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : නිරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		
<p>For women, was the deceased pregnant? / ස්ත්‍රීන් සඳහා, මිය ගිය අය ගර්භණී තත්වයේ පසු වූයේද? ☐ Yes / ඔව් ☐ No / නැත ☐ Unknown: නොදනී:</p>				
☐ At time of death / මරණය සිදුවන වෙස්ටාවේදී	☐ Within 42 days before the death / මරණයට පෙර දින 42 ක් තුළ			
☐ Between 43 days up to 1 year before death / මරණයට දින 43 කට පෙර සහ වසරක් ඇතුළත		☐ Unknown: නොදනී:		
<p>Did the pregnancy contribute to the death? මරණයට ගර්භණීතාවය දායක වී ඇත්ද? ☐ Yes / ඔව් ☐ No / නැත ☐ Unknown: නොදනී:</p>				

සටහන: මෙය නියමානුකූල පරිසාවයට අනුව නිවැරදිව පුරවන ලද සහතිකයකි. ගර්භණී භාවය, සශ්වාත් ප්‍රසව සමය, හෝ දරු උපත සමග කොවිඩ්-19 සම්බන්ධ වීම රෝගවෙන් මරණයට සන්ධි අවස්ථාවකදී සාමාන්‍ය පරිදි සිදුවීම් දාමය ලේඛනගත කරන්න. එමෙන්ම ගර්භණීතාවයන් පිළිබඳ අමතර විස්තර මරණයට රෝග දක්වන වෛද්‍ය සහතිකයේ B රාමුව තුළ අන්තර් ගත කිරීමට මතක තබාගන්න.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කර යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a රේඛය තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වන්නේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම රේඛයේ සඳහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Acute respiratory distress syndrome උග්‍ර ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය</p>	<p>3 days දින 3 යි</p>
		b	<p>Due to: Pneumonia නිරිමොනියා</p>	<p>one week එක සතියයි</p>
		c	<p>Due to: COVID-19 කොවිඩ්-19 (පරික්ෂණයෙන් හොඹිවීම් ප්‍රතිඵල ලැබී ඇත)</p>	
		d	<p>Due to:</p>	
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් වශේෂ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>		<p>HIV disease [5 years] එච්.අයි.වී. රෝගය (වසර 5යි)</p>		
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : තීරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරික්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

Underlying cause of death
 මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව

සටහන: මෙය නියමානුකූල පරිපාටියට අනුව නිවැරදිව පුරවන ලද සහතිකයකි. සහතික කරන්නා විසින් එච්.අයි.වී රෝගය මරණයට දායක වී ඇති බව හඳුනාගෙන ඇති අතර එය 2 කොටසේ ලේඛනයක කොට ඇත.

සහන දැක්වෙන උදාහරණ මගින් පෙන්වුම් කරන්නේ මරණය සඳහා ඇතැම් විට කොවිඩ්-19 බලපාන්නට ඇති නමුත් මරණයට වෙනත් රෝගයක් හෝ හදිසි අනතුරක් හේතු වී ඇති අවස්ථාවන්ය.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව</p> <p>a හේතුව තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වින්දනේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල ඇ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ජේෂ්ටයේ සඳහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට තදබන්ත කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Hypovolaemic shock අධික රුධිර පහතය හේතුවෙන් ස්වල්ප තුළ රුධිර පරිමාව අඩු වීම නිසා අභ්‍යන්තර අවයවවලට හානි සිදුවීම</p>	1 day දින 1 යි
		b	<p>Due to: Aortic dissection මහාධමනියේ භ්‍යන්තර පටලයට හානි සිදුවීම</p>	1 day දින 1 යි
		c	<p>Due to: Motor vehicle accident ව්‍යාදනතුරක්</p>	2 days දින 2 යි
		d	<p>Due to:</p>	
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් වැදගත් තත්වයන් (තත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>		<p>COVID-19 කොවිඩ්-19</p>		
<p>Manner of death: මරණයේ ජීවහාමය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determined: මරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල පැදිහත් වීම:	☐ Pending investigation: පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං-හානිය	☐ War: යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

Underlying cause of death
මරණයට බල ඇ ප්‍රධාන හේතුව

කොවිඩ්-19 මරණයක් නොවේ

සටහන: කොවිඩ්-19 සහිත පුද්ගලයන් ඇතැම් විට වෙනත් රෝගයක් හෝ හදිසි අනතුරක් මගින් මරණයට පත්වීමට ඉඩ ඇති අතර එවැනි සිදුවීම් කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් සිදුවන මරණ ලෙස සහතික නොකළ යුතුය. කොවිඩ්-19 විසින් හදිසි අනතුරේ විපාක උත්සන්න කිරීමට හේතු වී ඇතැයි ඔබ සිතන්නේ නම් ඔබට 2 වන කොටස තුළ කොවිඩ්-19 වාර්තා කළ හැකිය. මරණය සිදු වූ ආකාරය සඳහන් කිරීමට සහ 1 වන කොටස තුළ සිදුවීමක සැබෑ ස්වභාවය හෝ අනෙකුත් ධාරී හේතූන් ලේඛනගත කිරීමට

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2

<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a ජේළිය තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වින්දනේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ජේළියේ සඳහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>
		<p>a Due to: Heart failure හෘදයාබාධයක්</p>	<p>1 day දින 1 යි</p>
		<p>b Due to: myocardial infarction. හෘදය ජේෂින් වෙත ලේ සැපයුම් නතරවීම</p>	<p>5 days දින 5 යි</p>
		<p>c Due to:</p>	
		<p>d Due to:</p>	
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් විශේෂ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>		<p>COVID-19 කොවිඩ්-19</p>	
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>			
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : නිරණය කළ නොහැකිය:	
☐ Accident:: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී	
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:	

Underlying cause of death
මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව

කොවිඩ්- 19 මරණයක් නොවේ

සටහන කොවිඩ්- 19 සහිත පුද්ගලයන් ඇතැම් විට හෘදයාබාධයක් වැනි රෝගයකින් (myocardial infarction) මරණයට පත් විය හැකිය. එවැනි සිදුවීම් කොවිඩ්- 19 නිසා සිදුවන මරණ නොවන අතර එලෙස වාර්තා කිරීමද සිදු නොකළ යුතුය

4. කොවිඩ්-19 මරණ වර්ගීකරණය සඳහා මාර්ගෝපදේශනය

මෙම ලියැවිල්ල තුළ කොවිඩ්-19 සඳහා ICD-10 වර්ගීකරණය පිළිබඳ විස්තර සහ කොවිඩ්-19 සංදර්භය තුළ සංඛ්‍යාත්මක වගභතකිරීම් සඳහා මරණ වර්ගීකරණ (කේතනය) උපදෙස් ඉදිරිපත් කරයි. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති සිදුවීම් අර්ථකතනය (case definitions) සම්බන්ධ විමර්ශනයක්ද එහි අන්තර්ගත වේ.

කොවිඩ්-19 සඳහා නව ICD-10 කේත

• U07.1 COVID-19, වෛරසය හඳුනාගත් විට
<https://icd.who.int/browse10/2019/en#/U07.1>

• U07.2 COVID-19, වෛරසය හඳුනා නොගත් විට

o සායනිකව සහ වසංගත විද්‍යාත්මකව කොවිඩ්-19 නිර්ණය කළ විට

- කොවිඩ්-19 ආසාදිතයන් විමට ඉඩ ඇති සිදුවීම් පිළිබඳ (Probable COVID-19)
- කොවිඩ්-19 ආසාදිතයන් යැයි සැක කෙරෙන සිදුවීම් පිළිබඳ (Suspected COVID-19)
<https://icd.who.int/browse10/2019/en#/U07.2>

ICD-10 යාවත්කාලීන කිරීම පිළිබඳ විස්තර

<https://www.who.int/classifications/icd/icd10updates/en/>

A- ICD-10 අනුව මරණයට බලපාන ලද හේතුව ලෙස කොවිඩ්-19 කේතනය කිරීම

සහතික කරන්නන් විසින් මරණයට හේතුව ලෙස කොවිඩ්-19 විස්තර කරන විට විශාල පරාසයකින් යුතු වචන භාවිතා කරනු ලබයි. මේ සම්බන්ධ සාම්පලයක් මෙම ලේඛනයේ ඇමිණුම තුළ ඉදිරිපත් කර ඇත. එසේ වුවද මෙම ප්‍රභේද දෙකම එනම්,

U07.1 (කොවිඩ්-19, වෛරසය හඳුනාගත් විට) සහ U07.2 (කොවිඩ්-19, වෛරසය හඳුනා නොගත් විට) මරණයේ හේතු කේතනය සඳහා සුදුසු වේ. බොහෝ රටවල් තුළ කොවිඩ්-19 සඳහා විද්‍යාගාර තහවුරුකිරීම් වැනි සවිස්තරාත්මක තොරතුරු වාර්තා නොකරනු ඇති බවට හඳුනාගෙන තිබේ. මෙම විස්තර නොපවතින තත්ත්වයක්

තුළ "අනුමාන කරන (probable) හෝ සැකසහිත (suspected)" ලෙස එහි සඳහන්ව නැත්නම් මරණ වලට අදාළව පමණක් කොවිඩ්-19 ලෙස තාවකාලිකව U07.1 ලෙස කේතනය කළ යුතුය.

කොවිඩ්-19 මරණ සහතිකය මත වාර්තා කර ඇති විට සංඛ්‍යාත්මක වගුගතකරණ සඳහා මරණයට බලපාන ලද ප්‍රධාන හේතුව තෝරාගැනීමේ ජාත්‍යන්තර රෙගුලාසි සහ මාර්ගෝපදේශනය භාවිතා කරන නමුත් මහජන සෞඛ්‍ය අවධානයට සඳහා ඕනෑකරනු ලබන දත්ත සඳහා වන බරපතල අවධානයට සැලකිල්ලට ගන්නා විට ඉන්ෆ්ලුවන්සා සඳහා භාවිතා කරනු ලබන වර්ගීකරණ රීතීන් වලට සමානත්වයක් දක්වන වෙනත් කිසිවක් හේතුවෙන් හෝ එවැනි නිසා පැහැදිලි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හෝ කොවිඩ්-19 සලකනු නොලබයි. මෙය වැඩිදුරත් විස්තර කරන්නේ නම් කොවිඩ්-19 වෙනත් හේතූන් සමග සම්බන්ධ කිරීමට හෝ එහි කේතනය වෙනස් කිරීමට වර්ගීකරණය තුළ ප්‍රතිපාදන නැත.

ICD-10 හි 4.2.3 කොටසේ දෙවන වෙළුමේ දැක්වෙන්නේ ආකාරයට, මරණ වර්ගීකරණයේ (coding- කේතනය) අවධානයට වන්නේ බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වන ආකාරයෙන් මරණයට හේතුවන සංඛ්‍යා හේතු පිළිබඳ සංඛ්‍යා ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීමය. එහෙයින් සිදුවීම් දාමයක් "ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී" හෝ "අනුමත කරන ලදී" යනුවෙන් ලැයිස්තු ගත කරනු ලැබුවද එය විසින් පිළිබිඹු වීමට ඉඩ ඇත්තේ හුදු වෛද්‍ය විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණයකින් බලන කළ පිළිගත හැකි දෙයකට වඩා මහජන සෞඛ්‍ය අවධානයට වැදගත්කමය. එහෙයින් වෛද්‍ය විද්‍යාත්මකව හරි හෝ වැරදි යැයි සැලකෙන අවස්ථාවක දී වුව සෑම විටෙකම මෙම උපදෙස් පිළිපදින ලෙස ඉල්ලා සිටිනු ලැබේ. එක් එක් රටවල් විසින් යම්ක් වැරදි යැයි අනුමාන කළ ද එය නිවැරදි කිරීමට නොයා යුතුය. මක් නිසාද යත් ජාතික මට්ටමේ දී සිදු කරන වෙනස් කම් විසින් එම දත්ත ලෝකයේ වෙනත් රටවල දත්ත සමග සන්සන්දනය කිරීමේ හැකියාව අඩු වනු ඇත. එමගින් විශ්ලේෂණයේදී ඒවායේ ප්‍රයෝජනවත් බව අඩුවනු ඇත.

කොවිඩ්-19 වාර්තා කර ඇති සහතිකවල, එනම් විශේෂයෙන්ම කොවිඩ්-19 වාර්තා කර ඇති නමුත් එය සංඛ්‍යාත්මක වගුගත කරණයේදී මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව ලෙස තෝරා ගෙන නැති සහතික කිරීම් සඳහා දත්තවල නිරවද්‍යතාව පුද්ගලිකව පරීක්ෂා කිරීමක් නිර්දේශ කෙරේ.

B. සිදුවීම් දාමය -CHAIN OF EVENTS

මෙහිදැක්වෙන මරණයට හේතු සහතික කරන ජාත්‍යන්තර වෛද්‍ය සහතිකය සඳහා වන ආකෘති පත්‍රය මත සිදුවීම් දාමය කේතනය කරන ආකාරය සහ කොට්ඨි-19 මගින් සිදුවන මරණ සඳහා මරණයට බලපාන ප්‍රධාන හේතුව තෝරාගන්නා ආකාරය පිළිබඳ නිදසුනක් දැක්වේ.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කර යොමුවීමට පෘථවීම් බලපාන ලද හේතුව a හේතුව තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය බිඳවෙලින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වින්දනේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම හේතුවේ පදනමක් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට තදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Acute respiratory distress syndrome</p> <p style="text-align: right;">J80</p>	<p>2 days දින 2 යි</p>
		b	<p>Due to: Pneumonia</p> <p style="text-align: right;">J18.9</p>	<p>10 days දින 10 යි</p>
		c	<p>Due to: COVID-19 (test positive)</p> <p style="text-align: right;">U07.1</p>	<p>14 days දින 14 යි</p>
		d	<p>Due to:</p>	
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් වැදගත් තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>				
<p>Manner of death: මරණයේ ජීවහාමය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : නිරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ජීවයා හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

Underlying cause of death
 මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව

සටහන: කොවිඩ් -19 මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව ලෙස තෝරාගැනීම. 1 කොටස තුළ එක ජේලියකට වඩා භාවිතා කරමින් හේතුව කීපයක් වාර්තා කෙරෙන විට SP3 පියවර භාවිතයට යෙදේ. එමෙන්ම සියලු (රෝගී) තත්ත්වයන්ට හේතුවිය හැකි (රෝගී) තත්ත්වය භාවිතා කර ඇති ජේලිවලින් පහළම ජේලියේ (කොවිඩ්-19) සඳහන් කර ඇත. නියුමොනියා (J18.9), අසාධ්‍ය ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය (J80) ඉහළ ජේලිවල සඳහන් කර ඇත [බලන්න ICD-10 2016 සහ ඉන් පසු , Volume 2, Section 4.2.1].

C- මරණයට බලපාන වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් - COMORBIDITIES

සිදුවීම් දාමය කේතනය කරන්නේ කෙසේදැයි යන්නට අදාළව සහ කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් සිදුවන මරණ සඳහා මරණයට බලපාන ප්‍රධාන හේතුව තෝරාගන්නා ආකාරයට අදාළව උදාහරණ මෙම මරණයට හේතු සහතික කරන ජාත්‍යන්තර වෛද්‍ය සහතිකය සඳහා වන ආකෘති පත්‍රයේ 1 කොටසේ දැක්වේ. මරණයට බලපාන වෙනත් රෝගී තත්ත්වයන් 2 කොටසේ සඳහන් වේ.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කර ගොවුම්වලට සෘජුවම බලපාන ලද රෝගවලට a රෝගය තුළ වාර්තා කරන්න Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (දොළ වන්නේ නම්) State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම පේළියේ සඳහන් කරන්න		Cause of death මරණයට බලපාන ලද රෝගවලට	Time interval from onset to death මරණයට කලාපයක කාලාන්තරය	
		a	Due to: Acute respiratory distress syndrome J80	2 days දින 2 යි
		b	Due to: Pneumonia J18.9	10 days දින 10 යි
		c	Due to: Suspected COVID-19 U07.2	12 days දින 12 යි
	d	Due to: <div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block;"> Underlying cause of death මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව </div>		
2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ වෙනත් වැදගත් තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව දොළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)		Coronary artery disease [5 years], Type 2 diabetes [14 Years], Chronic obstructive pulmonary disease [8 years] I25.1, E11.9, J44.9		
Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : තීරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි වෘත්තීයය:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදන්නා:		

සටහන: 1 සහ 2 කොටස්වලට ඇතුළත් කරන සියලු දත්ත කේතනය කර ඇත. මෙම උදාහරණය තුළ කොවිඩ්-19 මරණයට බලපාන හේතුව ලෙස දැක්වීමේදී එය කොවිඩ්-19 යැයි සැකකරනු ලබන යනුවෙන් විශේෂණය කර ඇත. 1 කොටස තුළ එක පේළියකට වඩා භාවිතා කරමින් හේතූන් කීපයක් වාර්තා කෙරෙන විට SP3 පියවර භාවිතයට යෙදේ. එමෙන්ම සියලු (රෝගී) තත්ත්වයන්ට හේතුවිය හැකි (රෝගී) තත්ත්වය භාවිතා කර ඇති පේළිවලින් පහළම පේළියේ (කොවිඩ්-19) සඳහන් කර ඇත. නියුමොනියා (J18.9), අසාධි: ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය (J80) ඉහළ පේළිවල සඳහන් කර ඇත [බලන්න ICD-10 2016 සහ ඉන් පසු, Volume 2, Section 4.2.1].

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2

<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a ජෛලිය තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (දෙල වන්නේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ජෛලියේ පදහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Acute respiratory distress syndrome J80</p>	<p>2 days දින 2 ය</p>
		b	<p>Due to: Pneumonia J18.9</p>	<p>10 days දින 10 ය</p>
		c	<p>Due to: COVID-19 U07.1</p>	<p>10 days දින 10 ය</p>
		d	<p>Due to:</p> <div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>Underlying cause of death මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව</p> </div>	
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් විශේෂ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව දෙල කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>		<p>Cerebral palsy [10 Years] G80.9</p>		
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : තීරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident:: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

සටහන: 1 සහ 2 කොටස්වලට ඇතුළත් කරන සියලු දත්ත කේතනය කරන්න. මෙම උදාහරණය තුළ කොවිඩ්-19 මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව (පෙනී යන පරිදි මෙම මරණයට පත් පුද්ගලයා කොවිඩ්-19 සඳහා පරීක්ෂණයෙන් පොසිවීම් වී ඇත.) ලෙස තෝරාගෙන ඇත. 1 කොටස තුළ එක ජෛලියකට වඩා භාවිතා කරමින් හේතුව කීපයක් වාර්තා කෙරෙන විට SP3 පියවර භාවිතයට යෙදේ. එමෙන්ම සියලු (රෝගී) තත්ත්වයන්ට හේතුවිය හැකි (රෝගී) තත්ත්වය භාවිතා කර ඇති ජෛලිවලින් පහළම ජෛලියේ (කොවිඩ්-19) සඳහන් කර ඇත. නියුමොනියා (J18.9), අසාධ්‍ය ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය (J80) ඉහළ ජෛලිවල සඳහන් කර ඇත

D- වෙනත් උදාහරණ OTHER EXAMPLES

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාජ්‍රීව: අවධානය දක්න: කොටස් 1 සහ 2	
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a ජ්‍යෙෂ්ඨ තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිබඳව වාර්තා කරන්න (අදාළ වන්නේ නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ජ්‍යෙෂ්ඨයක් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>
		<p>a Due to: Respiratory failure වේදනා දුෂ්කරතා <i>Code both, O99.5 and J96.9</i></p>	<p>2 days දින 2 යි</p>
		<p>b Due to: Pneumonia නිව්මොනියා <i>Code both, O99.5 and J18.9</i></p>	<p>8 days දින 8 යි</p>
		<p>c Due to: Pregnancy complicated by COVID-19 කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් ගර්භණී තත්ත්වය දෘශ්‍යවීම <i>Code both, O98.5 and U07.1</i></p>	<p>12 days දින 12 යි</p>
<p>d Due to:</p>			
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් විශේෂ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>			
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>			
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine :	
☐ Accident:: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවේ	
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං භානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:	
<p>For women, was the deceased pregnant? / ස්ත්‍රීන් සඳහා, මිය ගිය අය ගර්භණී තත්ත්වයේ පසු වූයේද? ☐ Yes / ඔව් ☐ No / නැත ☐ Unknown: නොදනී:</p>			
☐ At time of death / මරණය සිදුවන අවස්ථාවේදී	☐ Within 42 days before the death / මරණයට පෙර දින 42 ක් තුළ		
☐ Between 43 days up to 1 year before death / මරණයට දින 43 කට පෙර සහ වසරක් ඇතුළත			☐ Unknown: නොදනී:
<p>Did the pregnancy contribute to the death? මරණයට ගර්භණීතාවය දායක වී ඇත්ද?</p>		☐ Yes / ඔව්	☐ No / නැත ☐ Unknown: නොදනී:

Underlying cause of death
මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව

සටහන: 1 සහ 2 කොටස්වලට ඇතුළත් කරන සියලු දත්ත කේතනය කරන්න. මෙම උදාහරණයේදී ගර්භණී භාවය, දරු උපත පශ්චාත් ප්‍රසව සමය ආදී තත්ත්වයන් සංකීර්ණත්වයට පත්

කරන අනෙකුත් වෛරස් රෝග මරණයට බලපාන ලද ප්‍රධාන හේතුව ලෙස තෝරාගෙන ඇත. 1 කොටස තුළ එක ජෛලීයකට වඩා භාවිතා කරමින් හේතූන් කීපයක් වාර්තා කෙරෙන විට SP3 පියවර භාවිතයට යෙදේ. භාවිතා කර ඇති පහළම ජෛලීයේ වාර්තා කර ඇති රෝගී තත්ත්වය (ගර්භණී භාවය, දරු උපත පශ්චාත් ප්‍රභව සමය ආදී තත්ත්වයන් සංකීර්ණත්වයට පත් කරන අනෙකුත් වෛරස් රෝග) අනෙකුත් සියලු තත්ත්වයන්ට හේතු විය හැකිය. නිව්මෝනියාව (O99.5 සහ J18.9) සහ අසාධ්‍ය ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය (O99.5 සහ J80) ඉහළ ජෛලීවල සඳහන් කර ඇත. [බලන්න ICD-10 2016 සහ ඉන් පසු, Volume 2, Section 4.2.1].

කොවිඩ්-19 සඳහා අතිරේක කේත භාවිතා කරන්න. [බලන්න ICD-10 2016 සහ ඉන් පසුව, Volume 2, Section 4.2.8 Special instructions on maternal mortality (Step M4)].

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: අවදානමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2										
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා ප්‍රධාන හේතුව බලපාන ලද හේතුව a ජෛලීය තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය පිළිවෙලින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වින්ගෙන් නම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ජෛලීයේ සඳහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට කදාසන්න කාලාන්තර</p>									
		a	<p>Due to: Acute respiratory distress syndrome උග්‍ර ශ්වසන දුෂ්කරතා සහලක්ෂණය</p> <p style="text-align: right;">J80</p>	<p>3 days දින 3 යි</p>								
		b	<p>Due to: COVID 19 කොවිඩ්-19</p> <p style="text-align: right;">U07.1</p>	<p>one week එක සතියයි</p>								
		c	<p>Due to: HIV disease</p> <p style="text-align: right;">B24</p>	<p>5 years</p>								
		d	<p>Due to:</p>									
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් වීගේ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>												
<p>Manner of death: මරණයේ ජීවිතාවය</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>☐ Disease: රෝගී බව:</td> <td>☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:</td> <td>☐ Could not be determine : නිරණය කළ නොහැකිය:</td> </tr> <tr> <td>☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:</td> <td>☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:</td> <td>☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී</td> </tr> <tr> <td>☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ජීවයට හානිය</td> <td>☐ War : යුද්ධය:</td> <td>☐ Unknown: අනාදනි:</td> </tr> </table>				☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : නිරණය කළ නොහැකිය:	☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී	☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ජීවයට හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: අනාදනි:
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determine : නිරණය කළ නොහැකිය:										
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී										
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ජීවයට හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: අනාදනි:										

Underlying cause of death
මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව

සටහන: සහතික කරන්නා විසින් එච්.අයි.වී රෝගය මරණයට බල පෑ වෙනත් හේතූන් යටතේ සහතිකයේ 2 වන කොටස තුළ ඇතුළත් කළ යුතුව තිබිණි. කෙසේ වුව ද ICD හි තෝරාගැනීමේ නීති විසින් කොවිඩ්-19 මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව ලෙස හඳුනා ගැනීමට ඉඩ දෙනු ලබයි. කොවිඩ්-19 වාර්තා කර ඇත්තේ කොවිඩ්-19 හේතුවෙන් හටගන්නා අසාධ්‍ය ශ්වසන දුෂ්කරතා සහ

ලක්ෂණයෙන් කෙළවර වන සිදුවීම් අනුක්‍රමයක් තුළය. 1 කොටසේ එක් සේෂයකට වඩා භාවිතා කරමින් හේතූන් කිසියක් වාර්තා කර ඇති හෙයින් ද සහළ සිට ඇති සළලු පෙළ භාවිතා කරමින් සඳහන් කර ඇති රෝගී තත්ත්වය (එච්.අයි.වී රෝගය) සෛෂ තත්ත්වයන් ඇතිවීමට හේතු නොවිය හැකි බැවින් ද මරණ කේතනය කිරීමේ SP4 සියවර භාවිතා කරනු ලැබේ [බලන්න ICD-10 2016 සහ ඉන් සෂු, Volume 2, Section 4.2.1].

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
<p>1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a සේෂය තුළ වාර්තා කරන්න</p> <p>Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය සිළිවෙළින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වින්දනම්)</p> <p>State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම සේෂයේ සඳහන් කරන්න</p>		<p>Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව</p>	<p>Time interval from onset to death මරණයට හදාසන්න කාලාන්තර</p>	
		a	<p>Due to: Hypovolaemic shock T79.4</p> <p>අධික රුධිර වහනය හේතුවෙන් ඔරිරය තුළ රුධිර පරිමාව අඩු වීම් නිසා අභ්‍යන්තර අවයවවලට හානි සිදුවීම</p>	1 day දින 1 යි
		b	<p>Due to: Aortic dissection S25.0</p> <p>මහාධමනියේ අභ්‍යන්තර පටලයට හානි සිදුවීම</p>	1 day දින 1 යි
		c	<p>Due to: Motor vehicle accident V89.2</p> <p>රිය අනතුරක්</p>	2 days දින 2 යි
d	Due to:			
<p>2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් වැදගත් තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)</p>		COVID-19 කොවිඩ්-19	<p>Underlying cause of death මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව</p>	
<p>Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය</p>				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	<p>Could not be determined: නිර්ණය කළ නොහැකිය:</p>		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	<p>Under investigation: පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී</p>		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං හානිය	☐ War: යුද්ධය:	<p>Unknown: නොදන්නී:</p>		

කොවිඩ් - 19 මරණයක් නොවේ

සටහන: සියලු දත්ත 1 සහ 2 කොටස් තුළ කේතනය කර තිබේ. මෙම උදාහරණයේ දී මරණයට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුව ලෙස රිය අනතුරක් (V89.2) තෝරාගෙන ඇත. 1 කොටසේ

එක් ජෛෂ්‍යකට වඩා භාවිතා කරමින් හේතූන් කීපයක් වාර්තා කර ඇති බැවින් ද භාවිතා කර ඇති පහළම ජෛෂ්‍ය තුළ වාර්තා කර ඇති තත්ත්වය එනම් රිය අනතුර (V89.2) අනෙකුත් සියලුම තත්ත්වයන් එනම් ඉහළ ජෛෂ්‍ය තුළ දක්වා ඇති මහාධමනිවලට කුඩාල සිදුවීමෙන් හටගන්නා කම්පනය [traumatic aortic dissection (S25.0)] සහ අධික ලෙස රුධිර වහනයෙන් සිදු වන කම්පනය [traumatic hypovolemic shock (T79.4)] ආදී තත්ත්වයන්ට හේතුවන බැවින් ද SP3 පියවර භාවිතා කර ඇත.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2		A රාමුව: වෛද්‍යමය දත්ත: කොටස් 1 සහ 2		
1. Report disease or condition directly leading to death on line a මරණය කරා යොමුවීමට සෘජුවම බලපාන ලද හේතුව a ජෛෂ්‍ය තුළ වාර්තා කරන්න Report chain of events in due to order (if applicable) සිදුවීම් දාමය සිළුවෙළින් වාර්තා කරන්න (අදාළ වින්දනම්) State the underlying cause on the lowest used line මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව භාවිතා කරන පහළම ජෛෂ්‍යයේ සඳහන් කරන්න		Cause of death මරණයට බලපාන ලද හේතුව	Time interval from onset to death මරණයට කලාපන්ත කාලාන්තර	
		a	Due to: Heart failure 50.9 හෘදයාබාධයක්	1 day දින 1 යි
		b	Due to: myocardial infarction. I21.9 හෘදය සේශිත් වෙත ලේ සැපයුම් නතරවීම	5 days දින 5 යි
		c	Due to:	
		d	Due to:	
2. Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition) මරණයට දායක වූ අනෙකුත් විශේෂ තත්ත්වයන් (තත්ත්වයන් සඳහන් කිරීමෙන් පසුව අදාළ කාලාන්තරයන් වරහන් තුළ ඇතුළත් කළ හැකිය)		COVID-19 කොවිඩ්-19	U07.1	
Manner of death: මරණයේ ස්වභාවය				
☐ Disease: රෝගී බව:	☐ Assault: ප්‍රහාරයකට ලක්වීම:	☐ Could not be determined: තීරණය කළ නොහැකිය:		
☐ Accident: හදිසි අනතුරක්:	☐ Legal intervention: නීත්‍යානුකූල මැදිහත් වීමක්:	☐ Pending investigation පරීක්ෂණය සිදුවෙමින් පවතී		
☐ Intentional self harm: අරමුණු සහගත ස්වයං-හානිය	☐ War : යුද්ධය:	☐ Unknown: නොදනී:		

Underlying cause of death
 මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව

කොවිඩ් - 19
 මරණයට නොවේ

සටහන: සියලු දත්ත 1 සහ 2 කොටස් තුළ කේතනය කර තිබේ. මෙම උදාහරණයේදී මරණයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව ලෙස හෘදය ප්‍රමාණවත් ලෙස ඔක්සිජන් නොලැබීම හේතුවෙන්

හෘදය වස්තුවේ ජෛෂ්ඨ ව්‍යාධියට පත්වීම [acute myocardial infarction (I21.9)] තෝරා ඇත. මරණයට බලපෑ හේතු වාර්තා කිරීමේ දී 1 කොටසේ ජෛෂ්ඨ එකකට වඩා භාවිතා කර ඇති බැවින් ද, භාවිතා කර ඇති ජෛෂ්ඨ අතුරෙන් පහළම ජෛෂ්ඨය වාර්තා කර ඇති හෘදය වස්තුවේ ජෛෂ්ඨ ව්‍යාධියට පත්වීමේ තත්ත්වය [acute myocardial infarction (I21.9)] විසින් ඉහළ ජෛෂ්ඨය සඳහන් කර ඇති හෘදය ක්‍රියා වීර්ණික තත්ත්වයක් කරා යොමු කිරීමට ඉඩ ඇති බැවින් ද, SP3 පියවර භාවිතා කර ඇත. [බලන්න ICD-10 2016 සහ පසුව, Volume 2, Section 4.2.1].

E- මරණ සහතික කරණය පිළිබඳ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ අතිරේක අන්තර්ජාල සබඳතා

- How to fill in a death certificate: Interactive Self Learning Tool (WHO)
<http://apps.who.int/classifications/apps/icd/icd10training/ICD-10DeathCertificate/html/index.html>
- Cause of Death on the Death Certificate: Quick Reference Guide (Section 7.1.2)
https://icd.who.int/browse10/Content/statichtml/ICD10Volume2_en_2016.pdf
- International form of medical certificate of cause of death (Section 7.1.1)
https://icd.who.int/browse10/Content/statichtml/ICD10Volume2_en_2016.pdf

5 ඇමිණුම

Examples of terms used by certifiers to describe COVID-19 and that can be coded as synonyms of COVID-19:

- COVID Positive
- Coronavirus Pneumonia
- COVID negative
- COVID-19 Infection
- Sars-Cov-2 Infection (Coronavirus Two Infection)
- COVID-19 Coronavirus Infection – COVID-19 (Coroner Informed)
- Hospital Acquired Pneumonia - COVID-Positive
- COVID-19 possible - tested negative
- Corona Virus two infection (SARS-Cov-2)
- Corona Virus Pneumonia (COVID-19)
- Coronavirus-Two Infection
- Novel coronavirus

